

דְּבִיָּה נִפְקִין עֲבָדִין לְחִירוֹ תְּדִיר, וְהָאִי אִיהוּ יוֹבְלָא, דְּיוֹבְלָא עֲלָאָה וְרִבְרָבָא הוּא. וְכֹד הָאִי אֲתַעַר, כֹּל חִירוֹ דְּעֲלָמִין מִתְעַרִין בֵּיהּ, וְהָהוּא אֲקָרִי שׁוֹפֵר גְּדוֹל.

אותו השופר העליון שבו יוצאים העבדים לחרות תמיד, וזהו היוכל, שהיוכל עליון וגדול הוא. וכשזה מתעורר, כל החרות של העולמות מתעוררים בו, והוא נקרא שופר גדול.

וְכֹאֵן הָאוּבְדִים בְּאַרְץ אֲשׁוּר. הָאֲבוּדִים מִיבְעֵי לֵיהּ, אוּ הַנְּאֻבְדִים, מְאִי הָאוּבְדִים. הָאוּבְדִים מִמֶּשׁ, בְּגִין דְּאִינוּן בְּאַרְעָא אַחְרָא, וּמֵאֵן דְּשֹׂאֲרֵי בְּאַרְעָא אַחְרָא, יְנִיק מְרֻשׁוּתָא אַחְרָא וְכֹאֵלוּ לֹא שְׂרִיא בְּמַהִימְנוּתָא, בְּגִין כֶּף אוּבְדִים אֲקָרוּן. אוּבְדִים אִינוּן בְּכֹל סְטָרִין, דְּכֹד יִשְׂרָאֵל שְׂרִיין בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, זַפְאִין, זַפְאִין תְּדִיר בְּכֹלָא, זַפְאֵן לְעִילָא וְתַתָּא.

וכאן האובדים בארץ אשור. האובדים מיבעי ליה, או הנאובדים, מאי האובדים. האובדים ממש, בגין דאינון בארעא אחרא, ומאן דשאררי בארעא אחרא, יניק מרשותא אחרא וכאלו לא שריא במהימנותא, בגין כף אובדים אקרוין. אובדים אינון בכל סטרין, דכד ישראל שריין בארעא קדישא, זפאין, זפאין תדיר בכלא, זפאין לעילא ותתא.

השלמה מההשמטות (מחלק א' סימן ב"ב)

וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבְּעֵשׂוֹר לְחֹדֶשׁ סָבוּ דְחֵלָא דְמַצְרַיִם וְתַפְסוּן לֵיהּ וְיִהְיֶה אָסוּר וְתַפִּיס תְּלַתָּא יוֹמִין וּבִיוֹמָא רְבִיעָאָה אֲפִיקוּ לֵיהּ לְדִינָא וְאֲתַפְנִישׁוּ עָלֵיהּ לְקַטְלֵיהּ, וְיַחֲמוּן לֵיהּ מַצְרָאֵי הֵיךְ אֲתוּן עֲבָדִין בֵּיהּ דִּינָא. וְדָא קִשְׂיָא לְהוּ מְכַל מְכַתְּשִׁין דְּעֵבֵד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינוּן דִּינִין דְּעֵבְדוּ בְּדַחְלִיהוּן. לְבַתֵּר דִּינִין לֵיהּ בְּנוּרָא בְּגִין דְּכְתִיב (דְּבָרִים י') פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שְׁמוֹת י"ב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא, דְּלֹא יִימְרוּן בְּתִיאֻבְתָּא דְּדַחְלָא אַכְלִין לֵיהּ, אֲלֹא אֲתַקִּינוּ לֵיהּ צְלִי וְלֹא מִבְּשָׁל דְּאֵלוּ מִבְּשָׁל יִהְיֶה טָמִיר וְלֹא יַחֲמוּן לֵיהּ, אֲלֹא תַקִּינוּ לֵיהּ מוֹקְדָא בְּנוּרָא דְּרִיחִיהּ נוֹדֶף. וְתוּ רִישִׁיהּ עָלֵיהּ, דְּלֹא יִימְרוּן דְּחִיָּה אוּ דְּמִלָּה אַחְרָא הִיא. וְתוּ עֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוּ, אֲלֹא דִיחֲמוּן גְּרַמוּי רְמָאן בְּשׁוּקָא וְלֹא יַכְלִין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ וְעַל דָּא כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ל"ג) וּבְאֱלֹהֵיהֶם עֲשֵׂה יְיָ שְׁפָטִים.

השלמה מההשמטות מחלק א' סימן ב"ב

ושחטו הפסח. אמר הקדוש ברוך הוא, מבעשור לחדש קחו וראתם של מצרים ותפסו אותו, ויהיה אסור ותפוס שלשה ימים, וביום הרביעי הוציאו אותו לדין ותתכנסו עליו להרגו, ויראו אותו המצרים איך אתם עושים בו דין, וזה קשה להם מפל המפות שעשה להם הקדוש ברוך הוא, אלו הדינים שעשו באלהיהם. ואחר כך דנים אותו באש, משום שכתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר הקדוש ברוך הוא, (שמות יב) אל תאכלו ממנו נא, שלא יאמרו בתאבון של פחד אכלו אותו, אלא תתקנו אותו צלי ולא מבשל. שאם היה מבשל, יהא מסתף ולא יראו אותו. אלא תקנו אותו צלוי באש, שריחו נודף. ועוד, ראשו עליו, שלא יאמרו שחיה או דבר אחר היא.

ועוד, עצם לא תשברו בו, אלא שיראו עצמותיו משלכים בשוק ולא יהיו יכולים להציל אותו, ועל זה כתוב (במדבר לג) ובאלהיהם עשה ה' שפטים.

זהו קדמא דאשתפח בבי כנישתא ואריף
 בבי כנישתא זפאה חולקיה דאיהו
 קנימא בדרגא דצדיק בהדי שכנתא, ודא
 איהו רזא (משלי ח) ומשתרי ימצאנני, דא סליק
 בסליקו עלאה. ואי תימא הא תנינן בשעתא
 דאתי קדשא בריף הוא לבי כנישתא ולא
 אשפח תמן עשרה מיד כועס. למלפא דשלח
 לכל מלכי (ס"א אנשי) מדינתא דישתפחון עמיה
 ביום פלן בדוף פלן. עד דהו מוזמי גרמיהו
 אינון בני מתא אקדים חד ואתא להווא אתר
 בין כף ובין כף אתא מלפא אשפח להווא בר
 נש דאקדים תמן. אמר ליה בני מתא פלונית
 אן אינון. אמר ליה, מארי, אנא אקדימנא
 מנייהו והא אינון אתיין אבתראי לפקודא
 דמלפא. פדין טב בעיני מלפא ויתיב תמן
 בהדיה ומשתעי עמיה ואתעביד רחימא
 דמלפא. בין כף אתו כל עמא ואתפייס
 עמיהו.

אבר אי בני מתא לא אתיין וחד לא אקדים
 ואשתעי קמי מלפא לאחזאה בגינהון.
 מיד כועס מלפא. מה כתיב (שעיה ג) מדוע באתי
 ואין איש. ומאן דאשתעי בבי כנישתא ווי
 ליה דאחזי פרודא. ווי ליה דגרע מהימנותא,
 ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל
 דאחזי דלית ליה אלהא. ולא אשתכח תמן,
 ואנהיג קלנא בתקיפא עלאה. כל גוונין טבין
 בחלמא בר מתכלא בגין דאיהו כורסייא
 למידן דינין דנשמתיין והא דרגא חדא איהו.
 אלא בשעתא דקיימי בדיני נפשא פדין איהו
 גוון תכלא והא אוקימנא.

ובשעתא דחמי בר נש להאי גוון אדבר בר
 נש למעבד פקודא דמאריה פגוונא
 דנחש דהו חמאן ליה והו דחלי מקמיה

אותו ראשון שנמצא בבית
 הפנסת ומאריף בבית הפנסת,
 אשרי חלקו, שהוא עומד
 במדרגה של צדיק עם השכינה,
 וזהו סוד (משלי ח) ומשתרי
 ימצאנני. זה עולה במדרגה
 ראשונה. ואם תאמר, הרי שנינו,
 בשעה שבא הקדוש ברוך הוא
 לבית הפנסת ולא מוצא שם
 עשרה - מיד כועס. משל למלך
 ששלח לכל מלכי (אנשי) המדינה
 שימצאו עמו ביום פלוני במקום
 פלוני. עד שהיו מכינים עצמם
 אלו בני העיר, הקדים אחד וכא
 לאותו מקום. בין כף ובין כף בא
 המלך ומצא לאותו אדם
 שהקדים שם. אמר לו, בני עיר
 פלונית היכן הם? אמר לו,
 אדוני, אני הקדמתי מהם והנה
 הם באים אחרי לצווי המלך. אז
 טוב בעיני המלך וישוב שם עמו
 ומדבר עמו ונעשה אהוב של
 המלך. בין כף באו כל העם
 והתפייס עמהם.

אבר אם בני העיר לא באים
 ואחד לא מקדים ומדבר לפני
 המלך להראות בשבילם, מיד
 כועס המלך. מה כתוב? (שעיה ג)
 מדוע באתי ואין איש. ומי
 שמדבר בבית הפנסת - אוי לו
 שמראה פרוד! אוי לו שגרע
 מהאמונה! אוי לו שאין לו חלק
 באלהי ישראל, שמראה שאין לו
 אלה ולא נמצא שם, ומנהיג
 קלון בגבורה העליונה. כל
 הצבועים טובים בחלום חוץ
 מתכלת, משום שהוא פסא לדון
 דינים של הנשמות, והרי מדרגה
 אחת היא. אלא בשעה
 שעומדים בדיני נפשות, אז הוא

צבע תכלת, והרי בארנו.
 ובשעה שרואה אדם לזה הצבע,
 נזכר אדם לעשות מצות אדונו,
 כגון הנחש שהיו רואים אותו

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּמְנַטְרִין גְּרַמְיֵיהוּ, וּבְהֵהוּא דְּחִילוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלֵקָא עַלְיֵיהוּ מֵיָא וְאֵתְכַסְיִין. מָאן גְּרַם לוֹן, הֵהוּא נַחֲשׁ, הֵהוּא רְצוּעָה דְּמִסְתַּפְּלָאן בֵּיהּ אוּף הֵכִי תַכְלַת וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֵת כָּל מְצוֹת יְיָ מֵהֵהוּא דְּחִילוֹ דִּילֵיהּ: (ער כאן מזהשטממות).

וְהָיוּ יְרֵאִים מִפְּנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹמְרִים עֲצָמָם, וּבְאִוְתָהּ יִרְאֶה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם מֵיָם וּמִתַּפְסִים. מִי גְרַם לָהֶם? אוֹתוֹ הַנַּחֲשׁ, אוֹתָהּ רְצוּעָה שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בָּהּ. אִף כִּף הַתְּכַלַּת - וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֵת כָּל מְצוֹת ה'. מֵאוֹתָהּ יִרְאֶה שְׁלוֹ:

דְּבַר אַחַר וּבָאוּ הָאוּבְדִים, מָאן אֵינּוּן. אֵלִין צַדִּיק וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְּאֶקְרוּן אוּבְדִים. מְנַלְן. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב, (יִרְמִיָּה ט) עַל מַה אֲבֹדָה הָאָרֶץ, אֲבֹדָה אוּ נֶאֱבְדַת לֹא כְּתִיב, אֲלֵא אֲבֹדָה הָאָרֶץ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. צַדִּיק, דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד, אֲבֹד אוּ נֶאֱבָד לֹא כְּתִיב, אֲלֵא אֲבָד, וְהָא אוּקְמוּהָ.

דְּבַר אַחַר וּבָאוּ הָאוּבְדִים, מִי הֵם? אֵלֹו הַצַּדִּיק וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרְאִים אוּבְדִים. מִנִּין לָנוּ? כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתוּב (יִרְמִיָּה ט) עַל מַה אֲבֹדָה הָאָרֶץ. לֹא כְּתוּב אֲבֹדָה אוּ נֶאֱבְדַת, אֲלֵא אֲבֹדָה הָאָרֶץ, זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הַצַּדִּיק, שְׁכַתוּב (יִשְׁעִיָּה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד. לֹא כְּתוּב אֲבֹד אוּ נֶאֱבָד, אֲלֵא אֲבָד, וְהָרִי פְּרָשׁוּהָ.

וְאִי תִימָא, וּבָאוּ, מָאן אַתְרֵין אֵלִין אוּבְדִים. אֲלֵא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא. צַדִּיק, כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים קכז) בְּשׁוּב יְיָ אֵת שִׁיבַת צִיּוֹן, בְּגִין דִּיִּתּוּב לְאַתְרֵיהּ, וְיִיתִי לְאַתְחַבְרָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, וּבָאוּ הָאוּבְדִים בְּאָרֶץ אַשּׁוּר. וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לִיְיָ בְּהַר הַקָּדֵשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, מָאִי קָא מִיִּירִי. אֲלֵא מְלָה דָּא דְּהַנְדָּחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם, כְּבִיכּוֹל, יִשְׂרָאֵל לֹא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא, אֲלֵא בְּשִׁכְנִתָּא, כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ, וְאֵינּוּן נְדָחִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לִיְיָ.

וְאִם תֹּאמַר, וּבָאוּ, מֵאִיזָה מְקוּם בָּאִים הָאוּבְדִים הֵלְלוּ? אֲלֵא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מִן הַגְּלוּת. וְהַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁבַארוּהָ, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים קכז) בְּשׁוּב ה' אֵת שִׁיבַת צִיּוֹן, כְּדִי שִׁישׁוּב לְמְקוּמוֹ וּיְבֹא לְהַתְחַבֵּר עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן, וּבָאוּ הָאוּבְדִים בְּאָרֶץ אַשּׁוּר, וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקָּדֵשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. מַה זֶה אוֹמֵר? אֲלֵא הַדְּבַר הַזֶּה שֶׁהַנְּדָחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם, כְּבִיכּוֹל לֹא יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת אֲלֵא עִם הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שְׁבַארוּהָ, וְאוֹתָם נְדָחִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לַה'.

הָזוּ אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב, (תְּהִלִּים קכא) יְיָ יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. יִשְׁמַר צִאתְךָ תִּינַח. אֲלֵא וּבּוֹאֶךָ, מָאִי קָא מִיִּירִי, דְּהָא מָאן דְּעָאֵל לְבֵיתֵיהּ לֹא מִסְתַּפֵּי. אֲלֵא הָאִי בַר נֶשׁ דְּשׁוּי רְשִׁימָא קְדִישָׁא לְבֵיתֵיהּ, בְּמַלְיִן דְּשָׂמָא עֲלָאָה, הָאִי אֲתַנְטִיר מִכְּלָא. כְּדִי נְפִיק הֵהוּא דְּמְדוּרֵיהּ לְתַרְעָא דְּבֵיתֵיהּ, זְקִיף וְחָמִי רְשִׁימָא קְדִישָׁא, וְעֵינִין (כ"א גע"י) בְּפִתְחֵיהּ. כְּדִי נְפִיק בַר נֶשׁ, הוּא אוּזִיף לֵיהּ, וְנִטְרִי לֵיהּ.

עוֹד אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (שם קכא) ה' יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. יִשְׁמַר צִאתְךָ בְּרוּר, אֲלֵא וּבּוֹאֶךָ מַה זֶה אוֹמֵר? שְׁהָרִי מִי שְׁנַכְנֵס לְבֵיתוֹ אֵינּוּ פּוֹחַד. אֲלֵא הָאָדָם הַזֶּה שֶׁשָּׂם רֶשֶׁם קְדוֹשׁ לְבֵיתוֹ בְּדְבָרִים שֶׁל הַשֵּׁם הַעֲלִיּוֹן, זֶה נִשְׁמַר מֵהַכֵּל. וְכִשְׁיוּצָא הֵהוּא שְׁמְדוּרוֹ לְשַׁעַר בֵּיתוֹ, זִקְקָה וְרוּאָה אֵת הַשֵּׁם וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ. כְּשִׁנְכָנֵס לְבֵיתוֹ הוּא

הַקָּדוֹשׁ וּמְעִיין (גער) בְּפִתְחוֹ. כְּשִׁיוּצָא הָאָדָם, הוּא מְלוּהָ אוֹתוֹ

מכריו לפניו: הזהרו בדיוקן של המלך הקדוש! וכל זה משום אותו הרשם של השם הקדוש שנרשם בשער שלו.

ורא די לו לאדם שנשמר בביתו, אלא הקדוש ברוך הוא שומר אותו כשנכנס וכשיוצא, שכתוב ה' ישמר צאתך ובוואך מעתה ועד עולם. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

בא וראה, הרוח הרעה הזו ששרויה בין השערים, אוי לו לאדם שלא יודע להזהר ממנו ולא רושם על פתח ביתו את השם העליון הקדוש שימצא עמו, שהרי יש לו שלש מאות ששים וחמשה שמשים רעים שמקטרגים, כל אחד משמש ביאמו, וכלם נמצאים עמו כל ימות השנה ומקטרגים עליו למעלה ולמטה, וכלם נמצאים עמו ביום ובלילה. ביום לקטרג לו, בלילה לצער אותו בחלומו. בשיוצא לקטרג עליו, כשנכנס, שמים ידיהם על פתחו ואומרים לו: אוי לו לפלוני שיצא מרשות אדונו! אוי לו לפלוני בעולם הזה ובעולם הבא! משום כך צריכים בני האמונה להיות רשומים בכל, להיות רשומים ברשם של רבונם, שיודעזעו מהם כל הצדדים המינים הרעים, שיהיו שמורים בעולם הזה ובעולם הבא. אשרי חלקם של ישראל, עליהם כתוב (ישעיהו ס) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו'.

ואהבת את ה' אלהיך. רבי יוסי פתח, (שם נב) ועתה מה לי פה נאם ה' פי לקח עמי חנם וגו'. בא וראה אהבת הקדוש ברוך הוא לישראל, אף על גב

כד עייל לבייתה, הוא אכריו קמיה, אזדהרו ביקרא דדיוקנא דמלפא קדישא. וכל דא, בגין ההוא רשימא דשמא קדישא, דאתרשים בתרעיה.

ורא די ליה לבר נש דאתנטר בביתה, אלא קדשא בריך הוא נטיר ליה כד עייל, וכד נפיק. דכתיב, יי' ישמר צאתך ובוואך מעתה ועד עולם. זכאין אינון ישראל בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

תא חזי, האי רוחא בישא דשארי (דף רס"ז ע"א) בין תרעי. ווי ליה לבר נש, דלא ידע לאזדהרא מניה, ולא רשים לפתחא דבייתה שמא עלאה קדישא, דישתכח עמיה. דהא אית ליה תלת מאה ושתין וחמש שמשין בישין מקטרגין, כל חד משמש יומיה, וכלהו משתפחי עמיה כל יומי שתא, ומקטרגי ביה לעילא ותתא. וכלהו משתפחי ביה ביממא ובליילא. ביממא, לקטרגא ליה. בליילא, לצערא ליה בחלמיה.

כד נפיק לקטרגא ליה, כד עאל, שוויין ידיהו עליה דכתפיה, ואמריין ליה, ווי ליה לפלגיא דנפק מרשותא דמאריה. ווי ליה לפלגיא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. בגין כך בעאן בני מהימנותא, למהוי רשימין בכלא, למהוי רשימין ברשימא דמאריהון, לאזדעזעא מניהו כל סטריין זינין בישין, למהוי נטירין בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. זכאין חולקיהון דישראל, עלייהו כתיב (ישעיהו

ס) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו'. ואהבת את יי' אלהיך. (דברים ו) רבי יוסי פתח, (ישעיהו נב) ועתה מה לי פה נאם יי' פי לקח עמי חנם וגו'. תא חזי, רחימותא דקודשא בריך הוא בישראל אף על גב דחובייהו גרמו לאסתלקא